CYFARFOD COMISIWN FFINIAU A DEMOCRATIAETH LEOL CYMRU A GYNHALIWYD AM 10:00 AM AR 21 CHWEFROR 2024 YN NHŶ HASTINGS A THRWY MS TEAMS

Yn bresennol: Bev Smith (Cadeirydd) trwy MS Teams; Mr Michael Imperato trwy MS Teams; Mrs Dianne Bevan trwy MS Teams; Mr Frank Cuthbert trwy MS Teams; Ms Ginger Wiegand trwy MS Teams.

Swyddogion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (CFfDLC) a oedd yn bresennol: Mrs Shereen Williams (Prif Weithredwr); Mr Tom Jenkins (Pennaeth Polisi a Rhaglenni); Mr David Burley (Pennaeth Busnes); Mr Dave Carr (Rheolwr Cyllid); Miss Carys Vaughan (Swyddog Arolygon); Mr Paul Elliott (Swyddog Arolygon); Mr Christian Lovatt (Swyddog Cymorth Tîm).

Amser Dechrau: 10:22
Amser Gorffen: 11:21

1. Datganiadau Buddiannau

1.1. Ni wnaed unrhyw Ddatganiadau Buddiannau.

2. Gwybodaeth gan y Cadeirydd

2.1. Rhoddodd y Cadeirydd wybodaeth i'r Comisiwn am y Cynllun Prentisiaid Bwrdd y disgwylir iddo ddechrau ym mis Mawrth am gyfnod o dri mis. Bydd Cyrff Cyhoeddus Cymru yn ariannu'r cynllun.

3. Cofnodion cyfarfod y Comisiwn a gynhaliwyd ar 31 Ionawr 2024

3.1. **Penderfynwyd** cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 31 Ionawr 2024 yn gofnod cywir o'r materion a ystyriwyd yn amodol ar fân ddiwygiadau.

4. Materion yn Codi

4.1. **Penderfynwyd** derbyn yr Adroddiad gan nodi unrhyw faterion i'w trafod yn ddiweddarach yn y cyfarfod, a rhoddwyd diweddariad ar gynnydd y materion canlynol:

4.2. **(Mater 1)** Cafodd y Comisiwn 1 cais Rhyddid Gwybodaeth rhwng 25 Ionawr 2024 a 14 Chwefror 2024.

4.3. **(Mater 2) Nodwyd** bod y Comisiwn yn cynnal Arolygon Cymunedol ar hyn o bryd ar gyfer Bro Morgannwg, Caerffili, Ceredigion, Abertawe, a Sir Benfro. Mae rhagor o fanylion wedi'u cynnwys mewn eitem agenda ar wahân.

4.4. **(Mater 3) Nodwyd** bod y Comisiwn wedi cadarnhau gyda Llywodraeth Cymru ei fod yn fodlon bwrw ymlaen â symud llety i CP2 a'i fod wedi gofyn i'r gwaith papur angenrheidiol gael ei gwblhau'n derfynol. Mae Llywodraeth Cymru wedi caniatáu grant cyfalaf £10k i gefnogi'r broses symud.

4.5. **(Mater 4) Nodwyd** bod ORS wedi cadarnhau bod cyfweliadau wedi'u cwblhau a bydd adroddiad drafft yn cael ei rannu gyda'r Comisiwn ar ddiwedd mis Chwefror.

5. Y Rhaglen Bontio (i'w thrafod)

5.1. **Rhoddodd** y Prif Weithredwr **wybodaeth** i'r Comisiwn am y Rhaglen Bontio.

5.2. Trafodwyd y diwygiadau arfaethedig, yn enwedig y rhai hynny sy'n ymwneud â nifer y Comisiynwyr a'r broses benodi.

5.3. **Nodwyd** na fu diwygiadau i'r Bil Cyrff Etholiadol ar yr adeg hon.

6. Y Flaenraglen Waith

6.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad ar y Flaenraglen Waith dyddiedig 14 Chwefror 2024 gan y Prif Weithredwr.

6.2. **Nodwyd** bod cynigion i ymestyn contractau Comisiynwyr tan yn hwyrach yn 2026.

7. Adroddiad ar y Gyllideb 2023-24

7.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Monitro'r Gyllideb dyddiedig 21 Chwefror 2024 gan y Rheolwr Cyllid, a ddangosodd sefyllfa'r gyllideb hyd at ddiwedd mis Ionawr 2024.

7.2. **Nodwyd** y prif feysydd tanwariant a gorwariant, a'r esboniadau drostynt.

7.3. **Nodwyd** bod rhai cronfeydd wedi cael eu trosglwyddo ar draws sawl cyllideb i fynd i'r afael â rhywfaint o orwariant amcangyfrifedig. **Nodwyd** bod y rhan fwyaf o'r gorwariant yn deillio o arolygon cymunedol ac y byddai'n cael ei adennill o'r awdurdodau lleol perthnasol cyn diwedd y flwyddyn ariannol.

7.4. **Nodwyd** y gallai'r cyfanswm tanwariant amcangyfrifedig o £25k ar gyfer diwedd blwyddyn ariannol 2023-24 fod yn fwy yn dilyn y costau a adenillir o'r awdurdodau lleol.

8. Rheoli Risg – Cofrestr Risg

8.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Rheoli Risg dyddiedig 21 Chwefror 2024 gan y Rheolwr Cyllid.

8.2. O ystyried y datblygiadau diweddar yn gysylltiedig â symud llety, credwyd y dylai risg CR3 ynglŷn â pharodrwydd y Comisiwn ar gyfer symud llety gael ei thrafod yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC).
Gweithredu: Trafod CR3 yng nghyfarfod nesaf yr ARAC.

8.3. Nododd y Comisiwn y Gofrestr Risg bresennol a **chytunodd** nad oedd angen rhagor o newidiadau ar yr adeg hon.

9. Cofrestr Risg y Flaenraglen Waith

9.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Gofrestr Risg Blaenraglen Waith CFfDLC dyddiedig 21 Chwefror 2024.

9.2. Nododd y Comisiwn y Gofrestr Risg bresennol a **chytunodd** nad oedd angen rhagor o newidiadau ar yr adeg hon.

10. Cylch Gwaith Cyfarfodydd CFfDLC

10.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Gylch Gwaith Cyfarfodydd y Comisiwn a Chynllun Gwaith Blynyddol CFfDLC dyddiedig 21 Chwefror 2024.

10.2. **Nododd** y Comisiwn fod y newidiadau sy'n deillio o'r gwaith ychwanegol yn y dyfodol a'r cylch gwaith wedi'i ymestyn yn golygu y byddai angen i'r Cylch Gwaith a'r Cynllun Gwaith gael eu hadolygu'n fanwl. Ni chynigiodd y Comisiwn unrhyw newidiadau i'r Cylch Gwaith a'r Cynllun Gwaith presennol.
Gweithredu: Eitem agenda yn y dyfodol ar gyfer cyfarfod diwedd mis Gorffennaf.

11. Adroddiad Cynnydd Arolygon

11.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Cynnydd Arolygon dyddiedig 14 Chwefror 2024 gan y Pennaeth Polisi a Rhaglenni.

11.2. **Nodwyd** bod 5 arolwg cymunedol yn cael eu cynnal ar hyn o bryd, sydd i gyd ar gamau gwahanol.

11.3. **Nododd** y Comisiwn yr adroddiad yn ogystal ag unrhyw newidiadau i'r amserlen ac unrhyw wersi a ddysgwyd ar gyfer y cofnod gwersi a ddysgwyd.

11.4. **Nodwyd** bod Sir Gaerfyrddin wedi cwblhau eu harolwg cymunedol etholiadol mewnol. Mae'r Comisiwn wedi derbyn copïau o'r Gorchmynion a wnaed gan y Cyngor ac yn aros am gadarnhad ynghylch ymholiad blaenorol i gynnal arolwg cyfyngedig o ardaloedd cymunedol.

11.5. Mae Gwynedd a Phowys yn ystyried system bleidleisio Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy ar gyfer eu hetholiadau.

12. Arolwg Cymunedol Abertawe

12.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Arolwg Cymunedol Abertawe – Fersiwn Ddrafft o'r Adroddiad Cynigion Drafft dyddiedig 14 Chwefror 2024.

12.2. **Nodwyd** y gellid addasu iaith y papur ar gyfer y cyhoedd.

Gweithredu: Gwneud newidiadau posibl i'r prif destun.

13. Arolwg Cymunedol Caerffili

13.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Arolwg Cymunedol Caerffili – Fersiwn Ddrafft o'r Adroddiad Argymhellion Terfynol dyddiedig 14 Chwefror 2024.

13.2. **Nododd** y Comisiwn gynnydd presennol Arolwg Caerffili.

14. Arolwg Cymunedol Sir Benfro

14.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Arolwg Cymunedol Sir Benfro – Fersiwn Ddrafft o'r Adroddiad Cynigion Drafft dyddiedig 14 Chwefror 2024.

14.2. **Nododd** y Comisiwn gynnydd presennol Arolwg Sir Benfro.

15. Calendr Digwyddiadau

15.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Calendr Digwyddiadau.

16. Unrhyw Fater Arall Perthnasol

16.1. Ni nodwyd unrhyw fater arall perthnasol.

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf: 24 Ebrill 2024